



BOKSTAVENS ANSIKTE I PROFIL

ett specialritat typsnitt åt Stadsbiblioteket Göteborg

*av
Ylva Smedberg*

Examensarbete, Påbyggnadsutbildning i design 80p
Högskolan för Design och Konsthantverk, Göteborgs Universitet.

Degree project, Design Master's level 80 credits
School of Design and Crafts, Göteborg University.

Handledare: Sara Lund & Lisbeth Svärling

Examinator: Martin Farran-Lee

Opponent: Hubert Jocham

examen 27 april 2006

Abstract

For my masterproject I have designed a typeface for the Gothenburg City Library. Out of the typeface, who for the time being consists out of 13 characters, I have made a logotype for the library. I have applied the logotype as a gigantic sign on the library roof, on stationary, business card, envelope, plastic shopping bag and on a bookmarker.

The reason why I wanted to design a typeface for my master project is that I don't know how to do it and I am curious about the whole thing. I also wanted to widen my experience in the typographic area so that my knowledge are more solid considering my forthcoming professional life as a graphic designer.

I chose to work with the Gothenburg City Library as my hypothetical client because I wanted to work with some limitations. Upon that I am very fond of the Library and that makes it easy and fun to work with.

My typeface shall communicate the Gothenburg City Library's positive, friendly attitude and make people aware of its power and good, strong intentions.

I spent the main part of the time drawing the typeface and that was also my goal with the project. The drawing and the designing of the letters were very interesting. During the project I have got many good tools and tricks suitable for making typefaces from both experts and classmates. I also invented some of my own and that makes me a bit proud of my self.

The project has both expanded and advanced my knowledge in typography area.

Sammanfattning

Jag har ritat ett typsnitt åt Stadsbiblioteket Göteborg. Av typsnittet som för tillfället består av 13 bokstäver har jag gjort en logotyp som jag sedan applicerat på fasadskylt, brevpapper, kuvert, visitkort, plastpåse samt bokmärke.

Anledningen till att jag har ritat ett typsnitt som examensarbete är att jag inte visste hur man gjorde och att jag var nyfiken på det. Dessutom ville jag bredda min erfarenhet av det typografiska området inför mitt framtida yrkesliv som grafisk designer. Att jag valde att specialrita typsnittet åt Stadsbiblioteket Göteborg beror på att jag behövde ett tema att arbeta omkring och att jag gillar Stadsbiblioteket. Typsnittet skall förmedla Stadsbibliotekets positiva, vänliga intentioner och få folk att förstå dess kraft och mening.

Merparten av projekttiden har jag använt till att framställa och formge bokstäver vilket var mitt mål och mycket intressant att få göra. Under arbetets gång har jag fått tips om bra arbetsmetoder både från kollegor och från experter men också uppfunnit egna.

För min personliga utveckling har det varit ett bra arbete som har både breddat och fördjupat mina kunskaper på det typografiska området.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Abstract 2

Sammanfattning 2

Tack så mycket! 4

5 INLEDNING

Bakgrund 5

5 *Bakgrund*

5 *Varför specialrita ett typsnitt?*

6 *Varför Stadsbiblioteket Göteborg?*

7 *Problemformulering*

7 *Syfte*

7 *Mål*

7 *Avgränsning*

9 PROCESSEN

9 Metod och utveckling

9 *Val av behandling av litteratur och källor*

9 *Handledare och rådgivare*

10 *Stadsbiblioteket Göteborg*

10 *Första besöket*

10 *Besök hos enhetschefen Jill Danielsson*

Genomförande 12

12 *Skissfasen/Uppvärmning*

12 *Kalligrafi*

16 *Nyckelord från kalligrafifasen*

Skissfasen/Bokstäver 16

16 *Inte skissa i datorn*

17 *Skissa i datorn*

18 *Skissa med kol*

18 *Skissa i 3-D*

18 *Rita rent Bokstäverna*

22 *Bokstäverna*

26 *Möte med Andreas Kittel*

26 *Möte med Sara Lund och Martin-Farran Lee*

26 *Möte med Carolina Laudon*

27 *Justeringsrundan*

28 *Logotypen*

29 *Färgen*

Appliceringen 30

30 *Val av brödtexttypsnitt*

30 *Papper*

31 *Brevpapper, kuvert, visitkort*

32 *Påse och bokmärke*

33 *Fasadskylten*

34 RESULTAT

Slutsatser/förslag på lösning 34

35 *1. Bokstäverna*

36 *2. Logotypen*

37 *3. Applikationen, brevpapper, kuvert och visitkort*

38 *3. Applikationen, påse och bokmärke*

39 *3. Applikationen, fasadskylt*

Resultatet i ett större sammanhang 40

40 *Möjlig fortsatt utveckling av projektet*

Reflektion 41

41 *Funderingar kring projektet*

41 *Mitt lärande*

Ordlista 42

Referenslistor 43

43 *Litteratur*

43 *Andra källor/media*

Tack så mycket!

Jag vill passa på att tacka de som har hjälpt mig i mitt examensarbete:
Sara Lund, Lisbeth Svärting, Martin Farran-Lee, Carolina Laudon,
Andreas Kittel, Jill Danielsson, Linda Spåman, Gunnel Carlsson,
Torgny Rasmak, Rolf Rasmak, alla klasskollegor, Cityakuten med
flera.

INLEDNING

Bakgrund

Bakgrund

Bakgrunden till att jag har valt att rita ett typsnitt som examensarbete är att jag var nyfiken på man gjorde. Vad är det som utmärker det ena och det andra typsnittet? Hur bygger man upp en bokstav? Finns det bestämda sätt för hur man gör eller hittar man bara på? Jag tycker att dessa frågor blir extra spännande om man tänker sig att bokstäverna skall vara till något speciellt, till exempel ett företag. Det ger en begränsning som är spännande för att man måste då först ta reda på vad man vill att bokstaven skall förmedla.

Självklart kan man förmedla olika associationer med typsnitt, ta t ex cirkuskänslorna många får av **ROSEWOOD** eller kanske känslan av träskor och utsvängda byxor som infinner sig när man får se **Cooper Black**. Dessa typsnitt är väldigt karaktäristiska och tar väldigt tydlig plats. Men om det skall vara en ”vanlig” bokstav men ändå en speciell? Hur gör man då?

Varför specialrita ett typsnitt?

När jag bestämt mig för att mitt examensarbete skulle handla om att rita ett typsnitt kände jag ett starkt behov av begränsningar. Så jag började fundera på olika angreppsvinklar. Kanske skulle jag koncentrera mig på att rita ett typsnitt med seriffer, eller bara ägna mig åt en enda bokstav? Kanske skulle jag jobba med något okonventionellt material som sten eller smör eller ljus. Men jag kände verkligen att jag ville rita bokstäver. Jag ville börja med vanliga bokstäver, lära mig från grunden.

Då slog det mig att jag kunde göra ett ”corporate typeface”. Det skulle ge mig en grund att designa ifrån, en utgångspunkt för undersökningen. Jag valde att arbeta med Stadsbiblioteket Göteborg. Projektet är helt hypotetiskt men Stadsbiblioteket är informerat och har bistått med information om sig själva.

Varför Stadsbiblioteket Göteborg?

Stadsbiblioteket Göteborg är en underbar plats. Sedan barnsben har jag periodvis befunnit mig på biblioteket dagligen. Som 4-åring var jag där varje eller varannan vecka och lånade böcker med min pappa. Jag älskade bilderböcker. I yngre tonåren läste jag först ALLA hästböcker och sedan åtminstone nästan alla serier. I de äldre tonåren var det mycket deckare, lite tantsnuskböcker och en och annan klassiker. Till och från lånade jag böcker till skolarbeten och när Internet kom så kollade jag min mail där. Numera hinner jag aldrig läsa böcker men jag lånar CD-böcker som jag lyssnar på när jag skissar eller liknande.

Även om det inte intresserar mig så skulle jag också kunna spela schack, läsa internationella dagstidningar, studera släktforskning, låna videofilmer och musik, få hjälp med eventuell dyslexi eller läsning om jag fick dålig syn. Som om inte det räckte kunde jag även besöka poesikvällarna, ett angeläget föredrag om något aktuellt ämne eller en författaruppläsning. I Utställningslokalen blandas utställningar om Palestinakonflikten, mun och fotmålare, Unga Talanger och affischkonst från sjuttioalet i ett folkligt potpurri.

Kort sagt, Stadsbiblioteket Göteborg är ett underbart ställe! Stadsbiblioteket Göteborg är ett komplett kulturhus. Men utlåningskurvan ökar inte lika mycket nu som förut på grund av ny konkurrens från till exempel nätbokhandlarna eller pocketboksförsäljningen. De redan frälsta hittar till biblioteket, men enligt Jill Danielsson, enhetschef på biblioteket, så hittar större delen av göteborgarna inte till Stadsbiblioteket. De vet inte var det ligger och de vet absolut inte hur det ser ut. Stadsbiblioteket har ett arbete framför sig att bli mer synligt i den göteborgska vardagen och mitt examensarbete skulle kunna vara en del av det arbetet.

Problemformulering

Hur ritar man ett typsnitt? Hur ger man det karaktär? Hur får man det att betyda något speciellt?

Syfte

I egenskap av att vara grafisk formgivare finns det luckor i min typografiska kunskap. Syftet med detta arbetet att skapa ett typsnitt är att fylla igen vissa av dessa luckor och tillägna mig större kunskap om mina vanligaste arbetsverktyg: bokstäver. Lite historia, lite anatomi, några laborationer och sedan göra mitt eget. För sådan är jag, det har jag förstått. Jag måste göra det med mina egna händer och med mina egna ord, annars förstår jag inte. Jag vill gå tillbaka lite och jobba mig igenom typografin nerifrån och upp.

I min beräkning ligger också att projektet kommer att lära mig saker som jag kommer ha nytta av i framtiden. Det är ett tänkbart scenario att någon kund skulle vilja ha några specialbokstäver. Då har man ju gjort grundarbetet och det kan aldrig vara fel. Dessutom kommer jag att lärt mig var jag skall leta efter det som jag inte vet.

Mål

Min målsättning är att i slutet av projektet ha skapat ett typsnitt som skall vara skraddarsytt åt Stadsbiblioteket Göteborg. Bokstäverna och typsnittet skall förmedla hur fantastiskt, stark, viktigt och underbart Stadsbiblioteket är. Typsnittet skall sedan användas i en logotyp som i sin tur skall appliceras på för Stadsbiblioteket typiska sätt: fasadskylt, brevpapper, kuvert, visitkort, påse och bokmärke. Tanken är man skall få se typsnittet användas i miljön det ritades för. Detta för att man skall kunna se typsnittet på olika sorters ytor, material och storlekar.

Avgränsning

Jag ville göra bokstäver. Det har jag gjort. För att kunna visa dom i godtagbar miljö har jag visualiserat olika situationer som kan förkomma i ett stadsbiblioteks vardag. Detta betyder att jag har applicerat logotypen på saker som man skulle kunna hitta på Stadsbiblioteket. Det jag inte har gjort är att jag har gjort ett grafiskt profilprogram där

jag har jobbat med frågor såsom pappersvikt, arkivbeständighet och brödtexttypsnitt eller rubriknivåer. Jag har inte kollat efter det bästa kuvertet och jag har inte gjort någon målgruppsanalys av användarna. Jag har inte kollat upp det bästa och modernaste sättet att bygga och montera en fasadskylt på. Jag har inte byggt modeller av alla tänkbara varianter.

Jag har inte fördjupat mig bibliotekets skyltsystem och behov. Detta beror på att det inte har varit så intressant för mig i min bokstavsundersökning.

Vad jag menar med denna utläggning är helt enkelt att det är en massa saker som jag inte gjort, men det vet jag om.

PROCESSEN

Metod och utveckling

Val av behandling av litteratur och källor

För inspiration och ibland verifikation, t ex hur ser egentligen ett B ut och liknande har jag konsulterat ganska många böcker. Jag vill dock inte specificera eller hänvisa till något speciellt kapitel eller sida, däremot vill jag gärna redovisa vilka böcker jag läst för jag har fått bra inspiration och infall av dom. Detta gör jag i litteraturlistan.

Så här redovisar jag mina källor:

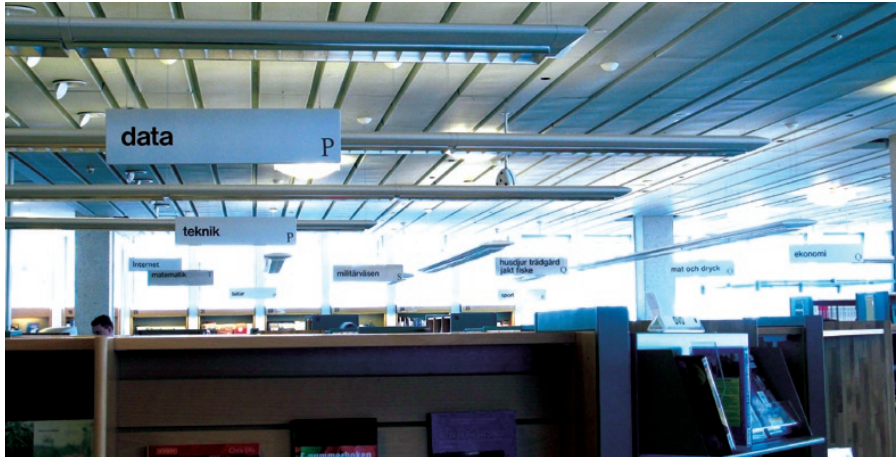
Litteraturförteckning:

Författare Efternamn, Förnamn, utgivningsår ”Titel” Land/Stad, Förlag, ISBN-nummer

Internetsidor: www.adress.com/show?TL, Sökord, År-Månad-Dag

Handledare och rådgivare

Som handledare och rådgivare har jag i första hand haft Sara Lund, grafisk formgivare och Lisbeth Svärling, illustratör. Min examinator Martin Farran-Lee, Art Director, har också varit delaktig i dom olika faserna. Som externa handledare har jag haft den grafiska formgivaren och typsnittstecknaren Carolina Laudon och Andreas Kittel som är Art Director.



Det finns en hel del skyltar på biblioteket.



Stadsbibliotekets nuvarande fasadskylt.

Stadsbiblioteket Göteborg

Jag undersökte Stadsbiblioteket i två omgångar. Jag ville börja med att besöka biblioteket själv, utan någon annan information än den jag kunde få tag på själv. En tid senare återkom jag till biblioteket för att träffa enhetschefen Jill Danielsson.

Första besöket

Första besöket gjorde jag själv där jag kollade upp fasaden, skyltar och lappar inne i huset och försökte känna av hur man kommunicerade visuellt. Intrycket blev att det var ett väldigt splittrat och oorganiserat system där varje avdelning själva skötte märkningen av såväl hyllor som den litteratur som skulle exponeras extra mycket för stunden. På vissa avdelningar fanns det lappar som måste ha suttit där sedan sjuttio-talet, andra var ritade med vaxkritor eller skrivna på skrivmaskin. Det samlade intrycket blir väldigt stökigt.

En annan sak jag kunde konstatera var att det finns enormt många skyltar, etiketter och skrivna lappar i biblioteksmiljön. Det är svårt som betraktare att urskilja nivåer i kommunikationen, t ex vad är en trevlig poesiafton och vad är hjälpmedel för dyslektiker och vad skiljer det från en lapp som säger att kopieringsmaskinen är trasig? Ett annat problem är att det inte går att se någon tydlig avsändare. Biblioteket har inte samordnat sin identitet vilket märks i rörligheten.

Utifrån detta bildade jag mig uppfattningen om att biblioteket inte hade något speciellt system för sin skyltning även om det var bitvis konsekvent.

Fasadskylten är nästintill osynlig och väldigt ursäktande placerad i byggnadens nedre högra hörn. Skylten består av en ärgad metall, eventuellt mässing, som kvällstid är belyst bakifrån med ett ganska svagt ljus.

Besök hos enhetschefen Jill Danielsson

I mötet med Jill Danielsson som är enhetschef på Stadsbiblioteket fick jag svar på några frågor kring biblioteket och dess uppsyn. Jag fick då reda på varför biblioteket inte har någon logotyp. Det beror på att de inte får ha någon på grund av de ligger under Göteborgs Stad Kulturs

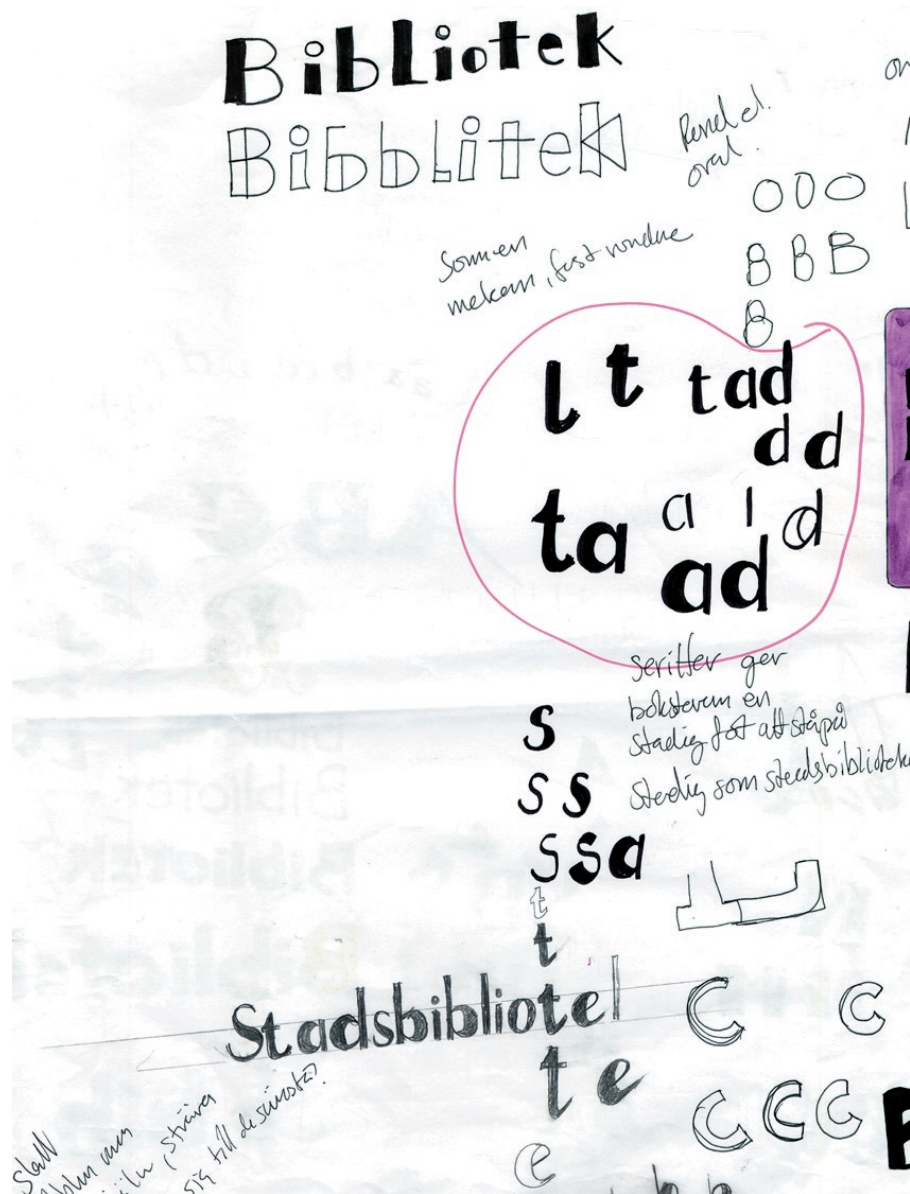
område, alltså kommunen. Detta gjorde mig faktiskt väldigt förvånad men det gjorde också mitt arbete mer logiskt eftersom om man inte får ha någon grafisk profil och logotyp så kan det ju knappast spela någon roll vilket typsnitt man har.

Jag fick reda på hur de framställer sina egna trycksaker och att det är meningen att deras informatörer skall göra det. De har själva bestämt sig för ett slags grafiskt program som de använder till sina programblad, broschyrer och så vidare. Jag tog också reda på hur pass vana bibliotekets anställda var att följa grafiska anvisningar. De anvisningar de följer är alltså Göteborgs Stads grafiska profil som ligger lätt åtkomlig på deras hemsida. Där kan man också beställa vissa trycksaker som visitkort och liknande.

Bibliotekets budget för så kallad ”Self-promotion” och annan kommunikationsmaterial uppgår till ca 100 000 sek om året. Detta täcker tryckkostnaderna för broschyrerna till poesikvällarna, barn och unga och andra programpunkter samt kanske en annonsering i dagspressen. Av det tolkade jag att de inte har så mycket att röra sig med. I det här fallet är man alltså tvungen att marknadsföra sig på ett mycket effektivt och ekonomiskt sätt. Med det i åtanke kan jag faktisk inte förstå varför biblioteket inte får ha en egen identitet. Jag anser att Stadsbiblioteket måste profilera sig. Jill berättade att de upplevde konkurrens från de vanliga bokhandlarna, pockettrenden och nätbokhandlarna.

I och med bibliotekets stora kompetensområde och breda utbud går det absolut inte dåligt för dem, men det kunde gå mycket bättre, speciellt på bokutlåningssidan.

Jill uttryckte positiva känslor gentemot ett tydligt grafiskt program och tyckte att det verkligen kunde göras mer på image-fronten. Hon tyckte mycket om skylten på fasaden och tyckte att den var representativ för biblioteket.



Spridda anteckningar, ord och typografiska idéer.

Genomförande

Skissfasen/Uppvärmning

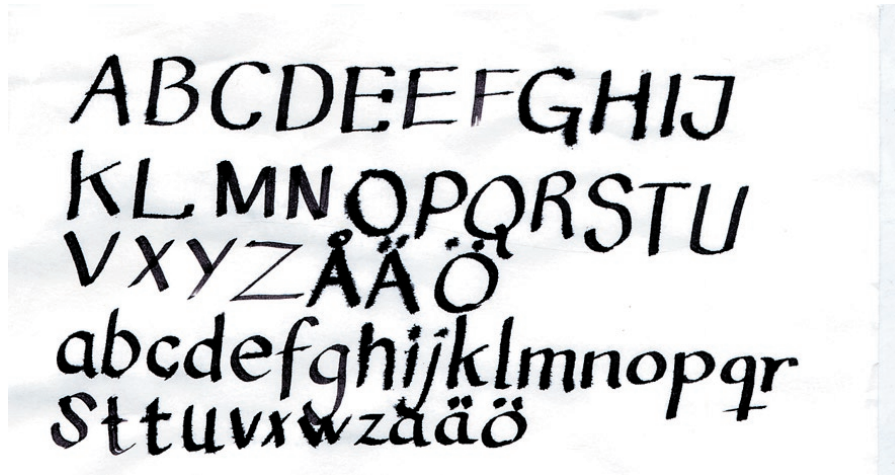
Jag tycker alltid att skissande känns så onödigt. Jag vill göra klart det färdiga resultatet på en gång. Och varenda gång inser jag till slut att det är jättebra att skissa. I texten kan det kan verka som om skissperioden varit väldigt rak men det är en anpassning för läsaren. I själva verket är min skissperiod väldigt ostrukturerad.

Kalligrafi

I mitt första samtal med Carolina Laudon uppmanade hon mig att skriva kalligrafi med bredpenna. Detta skulle ge mig en förståelse för bokstävernas uppbyggnad och ursprung. Jag kalligraferade traditionella bokstavsformer med seriffer och klackar, kapitalskrift och gotiska bokstäver. Efter ett tag förbättrades min teknik något. Resultatet av denna undersökning har jag svårt att sätta fingret på. Men det känns som om bara det att jag provade att rita så många bokstäver fick mig att hamna i rätt sinnesstämning

Under mina kalligrafiövningar växte mina idéer fram ganska bra. Man kanske skulle kunna kalla det för bokstavsgymnastik. I början var det ganska tråkigt, men som med all träning kommer man in det efter ett tag och förstår stegvis vad man håller på med. Jag tror också att det var en bra träning i att titta på ordbilder, för när jag blev helt knäpp av att bara skriva samma bokstav hela tiden, unnade mig att skriva ord och det var bra. Att faktiskt kolla hur S betar sig bredvid sig själv eller med ett B eller ett I var lärorikt.

Något som jag provade mycket var olika typer av vikter och skärningar av tänkbara typsnitt. Jag får olika associationer av t ex kon-



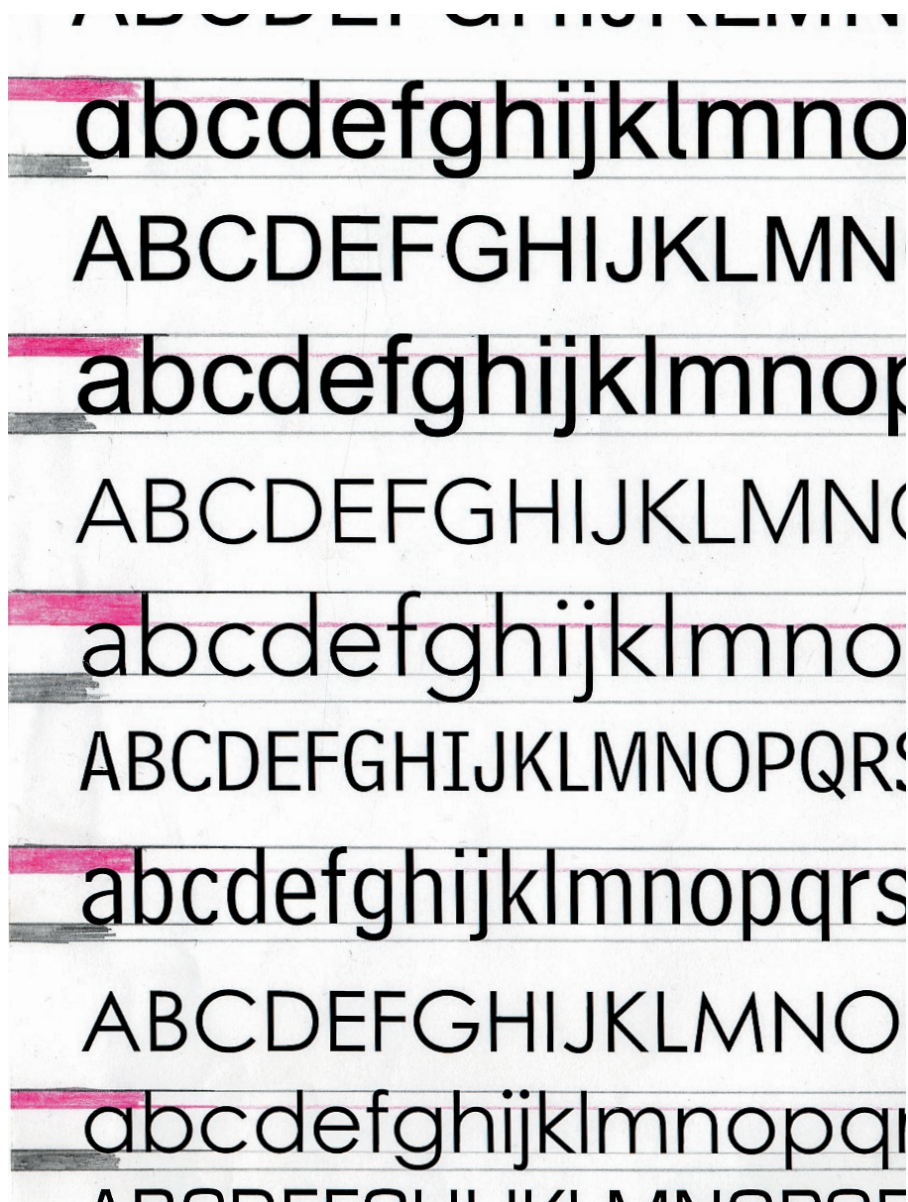
Jag försöker bli bättre på kalligrafi...



Olika konceptuella idéer måste också prövas.



En tidig och stark idé som delvis finns kvar i resultatet.



Ett sätt att visualisera x-höjd och upp & nerstapel-funderingarna på.

denserade, expanderade och kursiverade bokstäver. Av expanderade bokstäver får jag en känsla av smarthet fast inte så snäll smarthet utan mer elitism. Kursiverade ord känns väldigt viktiga.

En fundering som uppstod var hur det egentligen förhåller sig i ett typsnitt med x-höjd, H-höjd, Å-P-höjd. Jag gjorde en snabb kontroll av några av dom vanligaste, mest använda typsnitten och blev förvånad över att skillnaden var så liten i faktiska mått, men i kombination med typsnittets övriga karaktärsdrag så betydande för själva upplevelsen av typsnittet. Nu kom jag ju att inte rita gemener som ju står för upp- och nerstaplarna i mitt typsnitt, men det var ändå bra att komma på frågan och, så att säga, besvara den.

När jag ritade bokstäverna tänkte jag mycket på Stadsbiblioteket. Funderingarna handlade om vad biblioteket sänder ut för signaler, eller vad det inte sänder ut för signaler. Om man skulle ge Stadsbiblioteket en ny kostym, skulle det vara en sån där "fräck" eller "rockig, tuff, extrem" sak för att uppnå maximal effekt. Det kan ju kännas som om det behövs krafttag ibland. Under den här perioden var t ex Astoria-logon ganska ny, alltså Sandrew Metronomes nya logotyp. Jag tycker att den är väldigt extrem och väldigt "ny". Är det något sådant som Stadsbiblioteket skulle ha? Min magkänsla sa nej, men man måste ju vara öppen i sin process så jag ägnade en del tankar åt det.

Jag satt där och tänkte på vad det skulle bli av Stadsbiblioteket egentligen? Vad vill dom vara? Vad är dom? Vad kan dom bli? Hur skall detta manifesteras i ett typsnitt? Som jag skall rita...

Trots att jag bara övade mig på vanliga bokstäver började små formidéer komma till mig. Jag kände ganska tidigt att jag ville rita bokstäver med ganska hög kontrast mellan grundstreck och hårstreck. Jag skall erkänna att jag ville ha kontrasten utan någon djupare analys, men det får kanske hamna på magkänslakontot där det för övrigt har hamnat ganska många idéer som har blivit genomförda till slut. Jag vet inte riktigt om det är bra eller dåligt men det är sant. Att motivera sådana saker blir väldigt mycket en efterkonstruktion. Och innerst inne tror jag faktiskt att allt beror på någonting och jag ser inte direkt något egenvärde i att alltid göra sig medveten om var iden kom ifrån, om man inte skall skriva en rapport om det förstås...



Före försäljningen

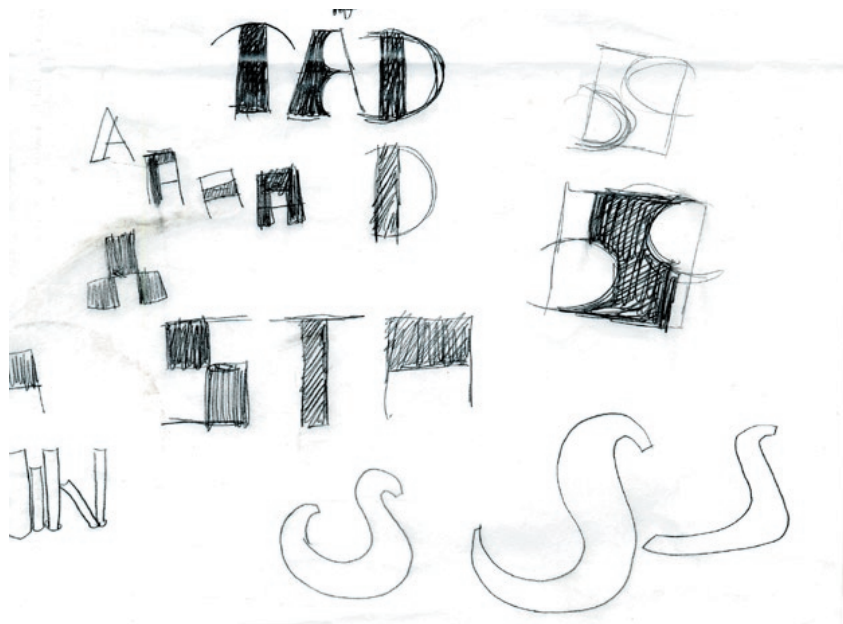
astoria®

Efter försäljningen

Jag funderade om Stadsbiblioteket behövde utsättas för ordentliga tag, som hos Sandrew Metronome. När Astoria Cinemas köpte Sandrews-kedjan skulle den nya känsla vara kvalitet och smalare och tror jag, "bättre". Detta från att ha varit en hyfsat "folklig" biografkedja. Logotypen är gjord av Stockholm Design Lab.



Här har jag antecknat hög kontrast så att jag inte skulle glömma det. Jag har också konstaterat att Stadsbiblioteket är ett långt ord.



Alla min idéer fanns redan. Eller så kändes dom bara dåliga.

Nyckelord från kalligrafifasen

Smart

Ren

Klar

Självklar

Uppdaterad

Modern

Rent

Enkelt

Koncist

Tidlöst

Skall hålla i 100 år

Icke förpliktigande

Vacker och välkomnade

Öppet

Skissfasen/Bokstäver

Inte skissa i datorn

Efter kalligrafifasen följde en halsstarrig och sur episod när jag försökte rita klart typsnittet med en gång, jag är ju så otålig. Då fastnade jag helt och förstod ingenting. Det var så svårt att rita bokstäver! Det gick så fantastiskt trögt och jag kom ingen vart.

Och vad jag än gjorde så bläddrade jag i en tidning eller i en grafisk designbok och så fanns min idé redan där. Komplet och färdig! Att allt jag gjorde redan fanns var knäckande och det fick mig att besluta en sak: jag skulle få rita mitt typsnitt som om det var det första som fanns. Hade jag inte fattat det beslutet hade jag inte kunna fortsätta tror jag.

Dessutom fanns det en annan hindrade faktor i den här fasen: Rita-för-hand-komplexet. I min värld så finns det nämligen alltid på någon



Den roliga dator-workshopen!!! Mitt Hybrid-typsnitt.

A B C D E F G H
a b c d e f g h
I J K L M N O P Q
i j k l m n o p q
R S T U V W X Y Z
r s t u v w x y z
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Max Kismans Fudoni.

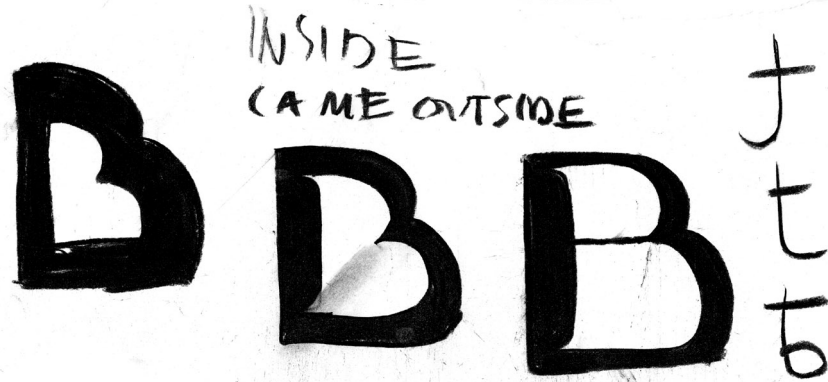
axel en liten djävul som säger att det som är lätt och känns självklart är fel. Och om jag känner mig trygg och effektiv med att göra något i datorn så är det helt fel och dåligt. Det betyder att jag helt enkelt måste rita mina bokstäver med stålpena och bläck bara för att det känns svårt. Detta låste mig. Jag är i vissa fall så långsam med penna och papper så att jag ruttar i humöret innan jag har hunnit pröva något. Detta gjorde mig sur och utsiktslös och väldigt okreativ och obenägen att pröva nya saker. Detta var tvunget att stoppas!!!

Skissa i datorn

Ja, hur skulle den okreativa manuella rita-för-hand-fasen överstokas? Jo, jag bestämde mig för att få en skissdag i datorn som medicin. En skissa i datorn-workshop för mig själv. Det gick över förväntan bra. Jag fick smarta idéer och skissade snabbt och kreativt och allt lossnade. Nej, det är inte ironi, det är sant! Eftersom jag är så van vid datorn och bemästrar den så bra så blir jag snabb. Det får mig att våga pröva många fler saker än jag vågar på papper, åtminstone på vissa sätt.

Jag kom på en-form-i-en-annan-idén, jag testade en jättesmart och rolig idé där man blandade typsnitten Caslon och Helvetica med varandra och fick en hybrid. Senare den dagen kollade jag i en av mina typsnittsböcker, *Typography Now –the Next Wave*, och vad hittade jag där om inte Fudoni, det vill säga Futura och Bodoni blandat. Men tack vare mitt tidigare beslut om att få rita precis som jag ville så blev jag bara lite stolt över att ha fått en lika smart ide som Max Kisman, en engelsman som hittade på Fudoni 1991.

Resultatet av att få skissa i datorn en dag var i alla fall att jag fick hoppet tillbaka och kände mig helt plötsligt redo att prova allt. Jag fick en vilja att vara kreativ! Att tänka i nya banor! Efter denna workshop med mig själv förstod jag dessutom en viktig sak om mitt typsnitt: Stadsbiblioteket skulle inte få så crazy och extrema bokstäver som min hybrid. Jag blev väldigt förtjust i den men insåg samtidigt att detta är vad typsnittet inte skall bli. Och det definierade ännu lite till vad jag skulle komma fram till.



En vidareutveckling av bokstavshybriden: en-form-i-en-annan.



Kolet var snabbt att arbeta i och det gick snabbt att få till fyllningar och svärllningar. Kol är enkelt att sudda i och passar ju bra när man skissar.

Skissa med kol

Med ny energi efter skissa-i-datorn-dagen gav jag mig på att rita för hand igen För att riktigt ta ut svängarna så skissade jag med ritkol på stora ark. Jag undersökte en-form-i-en-annan-idén och min egen bokstavshybrid. Jag upptäckte en sån där grej som jag vet inte hur många gånger jag måste upptäcka det. Jag upptäckte att det verkligen är bra att pröva sina klichéer, att pröva saker man redan vet. Att pröva det självklara på något sätt. Faktum är att jag blir fascinerat irriterad av att jag skall behöva komma på det i varje kreativ process. Kanske måste jag glömma det efter projekten så att jag kan arbeta mig fram till den insikten varje gång och då bli glatt förvånad. Eller så är jag väldigt svårlärd.

Under kolskiss-sessionen kom jag på mitt B. Det handlade om att blanda begrepp med varandra. En ytterform med en inre form. En konventionell inlärd accepterad form med en oväntad form inuti. Detta var karaktärens genombrott. Här kom jag på den första riktiga formregeln som lyder: en form i en annan.

Skissa i 3-D

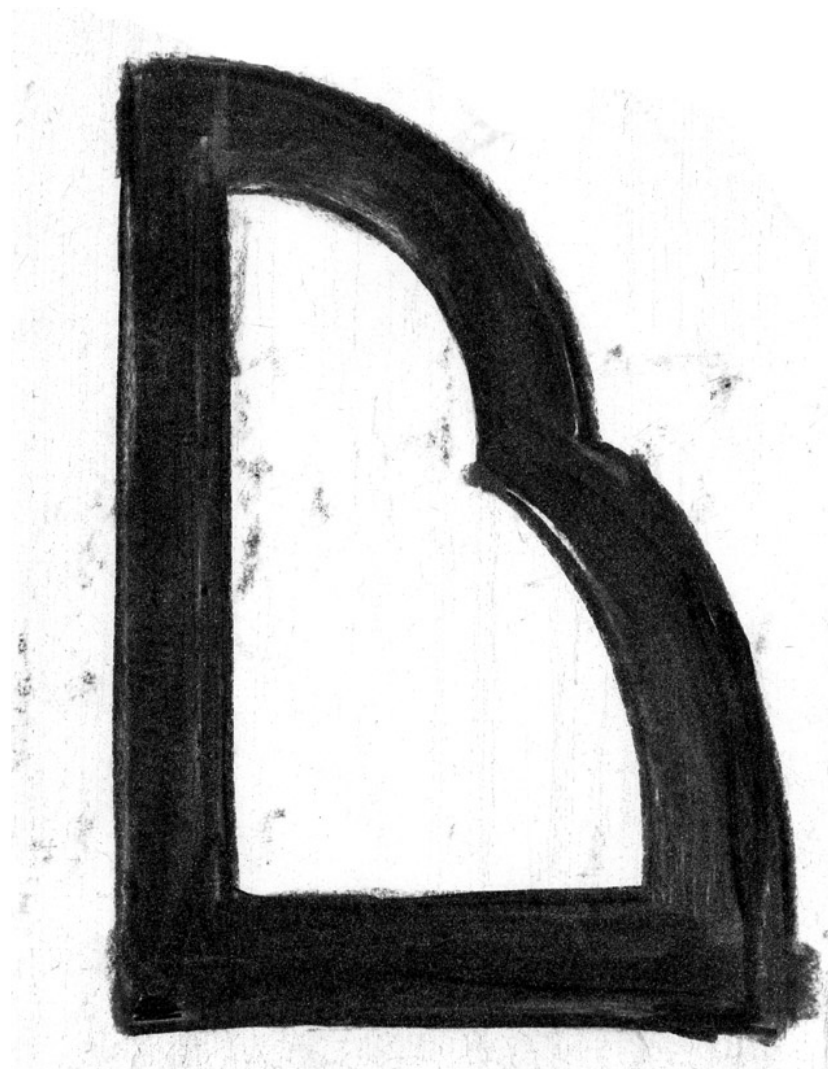
Efter att ha kommit på mitt B fortsatte jag av bara farten. Jag hittade en bit frigolit och sågade ut bokstäver i 3-D. Experimentet gick ut på att testa hur bokstaven betedde sig som form. Jag upplevde det som att bokstaven var mycket lättare att acceptera som 3-D form än som bild. Kanske är det för att vi är så tränade i att läsa tryckta bokstäver och precis vet hur "rätt" ser ut och därmed också "fel". Genast när den fick sin tredje dimension blev den väldigt mycket ett objekt. Men jag är ju mer tränad i att titta på tvådimensionella saker. Och bokstäverna såg härliga och riktiga ut. Jag vet inte om min frigolit-undersökning var avgörande på något sätt, men jag blev glad och upplivad i alla fall.

Rita rent Bokstäverna

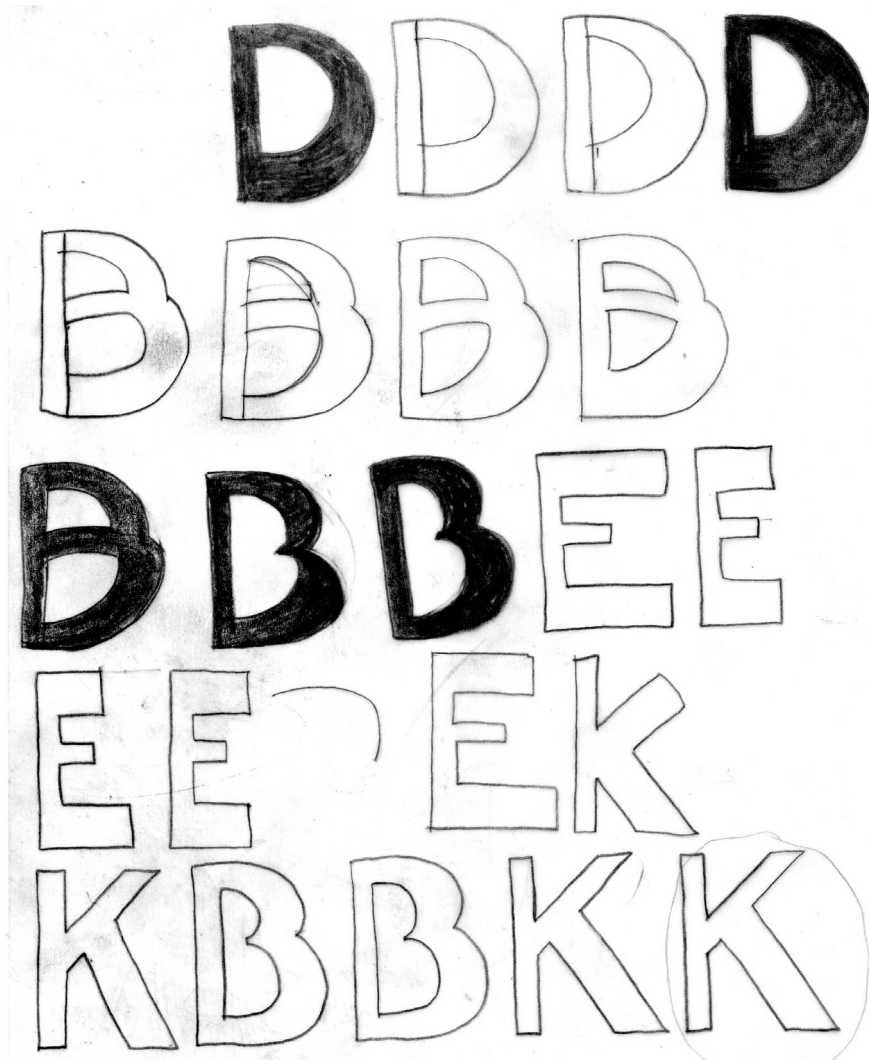
Nu hade jag mitt B och ett embryo till en regel att bygga mina bokstäver omkring, eller rättare sagt ännu en regel. Redan i kalligrafifasen bestämde jag mig för att typsnittet skulle ha en kontrast mellan tjockleken på hårstreck och grundstreck.



Det här B:et var svårt att rita minns jag. Jag hade någon jättekomplicerad idé och så blev det ganska ansträngt också.



Detta B:et däremot var mycket enklare att göra och är dessutom en föregångare till det riktiga B:et



En av dom första skisserna på det transparenta pappret. B:et känner man igen.

Mina två regler:

Olika uttryck i ytterformen och innerformen

Kontrast mellan hårstreck och grundstreck

Med dessa regler började jag rita på mitt typsnitt. Jag började med att rita bokstäverna i Stadsbiblioteket GÖTEBORG för att kunna färdigställa logotypen. Vissa bokstäver var enklare än andra. S, G, O och kanske D var helt klart dom svåraste. Jag började med bokstaven B och den lade i grunden för dom andra bokstäverna: bredden på grundstreck, kontrasten, förhållandet mellan höjd och bredd och karaktärsdraget att B:et inte sitter ihop i mitten.

Jag skissade på transparent papper där jag ritat upp bokstävernas tänkta omfång i höjdlid. Tipset om pappret fick jag av en klasskollega som också ritade typsnitt som examensprojekt. Tack Oskar! Tack vare det transparenta pappret kunde jag snabbt kalkera av en bra bokstav till ett nytt papper och snabbt ändra på någon böjning eller tjocklek. Nästan som i datorn!

Jag har för mig att jag började med versala S och tyckte att det var ju ganska lätt, och fortsatte att skissa på det parallellt med D, B, K, L och O. Det var svårt i början att få ett D att se ut som om att det hörde ihop med S:et men efter ett tag gick det som en dans. Det var som om händerna lärde sig typsnittets uttryck av sig själv, det var bara rita på så fort det gick. När jag hade bokstäverna till Stadsbiblioteket Göteborg skannade jag in dom för att kunna rensa dom. Dom såg bra ut på pappret och jag tyckte att det var värst vad lätt det var att rita ett typsnitt. Gud vad jag hade fel! Väl inskannade såg jag plötsligt hur skeva, vinda och inkonsekventa bokstäverna var.

Men jag hade en inre bild av att det var på väg att faktiskt bli något. Jag hade ritat in en skevhet som var någon slags idé om optisk anpassning till att det skulle se rakt ut fast det var skevt, men det tog jag bort för det såg bara darrigt ut.

STADS BIBLIOTEK

Detta är de dom första "färdiga" bokstäverna. Jag har precis kalkerat av dem i Illustrator från en blyertsskiss på transparent papper. Jag minns att jag tänkte när jag skannade in förlagan till den här bilden att det inte var så mycket kvar att göra på typsnittet. Jag märkte ganska snart att det var jättemycket kvar att göra.



2006-03-01

2006-03-02

2006-03-21

färdig



En ganska tidig variant av B:et som ändå är nästan klart



Det första och det sista D:et.

Bokstäverna

I utformningen av bokstäverna så bestämde jag att en del av bokstäverna skall vara som statister och en del skall vara huvudrollsinnnehavare. Sedan blev det några birollsinnnehavare också. Detta berodde på att när alltför många av bokstäverna med starka uttryck hamnade tillsammans så blev det för mycket och blev svåra att läsa.

A

A:et är också ganska ”vanligt” och var lätt att forma. En del har sagt att dom tycker att tvärstrecket sitter lite för högt, men placeringen är uttänkt, testad och motiverad. Om det sitter lägre ner så faller det utanför karaktären på något sätt och blir dessutom FÖR karaktäristiskt och tar för mycket plats i ordbilden (bildom jag hade någon bild på det lägre aet). (statist)

B

B:et var nästan klart från början. Det enda jag har gjort är att ha anpassat det till mina justeringsregler om grundstrecksbredd och anslutningstjockleken. B:et fick också bestämma formen på R och lite på K. Placeringen av det som kunde ha hetat tvärstrecket om det hade suttit ihop på B:et justerades till något ovanför mittlinjen/x-höjden. (huvudrollsinnnehavare)

D

D:et var faktiskt ganska svårt. Jag fick bassning av Carolina för att mitt första D var för smalt. Det var det men det var något som jag inte hade sett själv. Ett tjockare D var mycket bättre. (statist)

Det bortvalda, bubbliga E:et

G:ets utveckling från nästan första versionen till den slutgiltiga. Martin har skissat lite på det sista.

Här är K:et från först till slutgiltiga versionen.

E

E:et är en av dom vanliga bokstäverna. Tvärstrecket sitter en åttondel över mittenlinjen som är någon slags praxis som Carolina berättade om som jag bestämde mig för att använda. Övre och undre tvärstrecket är olika långa och det tycker jag ger E:et lite liv. Med samma längd på tvärstrecken blev E:et väldigt statistiskt. Och det ser dessutom inte ut som dom är lika långa om dom är det. Det blir en optisk villa. Bild på lika långa och olika långa streck (statist)

E-2

Jag ritade ett alternativt E som passade jättebra ihop med B:et. Ett runt bubbligt E som skulle göra logotypen roligare. Dessvärre blev logotypen alldeles för rolig av det E:et så jag fortsatte inte på den vägen. Men det var ett fint E tyckte jag. (diva)

G

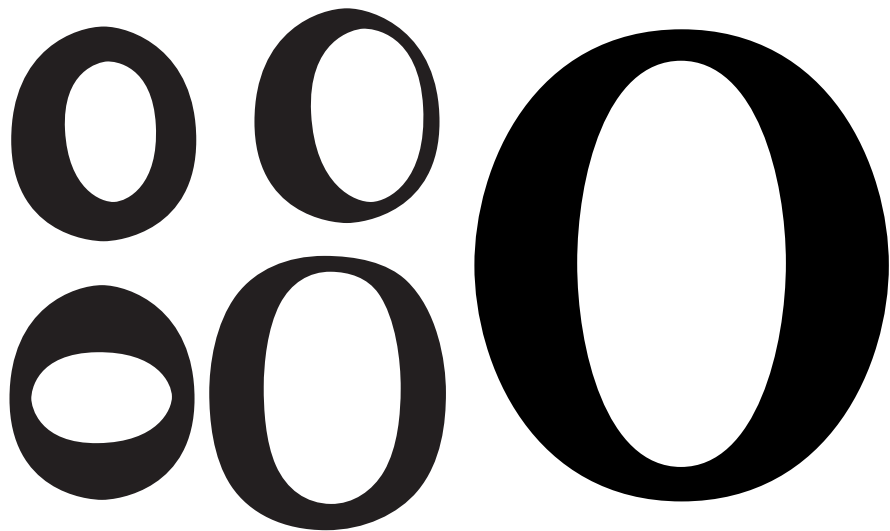
G:et var jättesvårt! Både böjda och raka former. Utan att jag riktigt kan säga varför så var G:et den absolut svåraste bokstaven. Kanske för att den skulle spela en huvudroll i min ordbild. Men min klasskollega Oskar som också ritade typsnitt höll med om att G var en svårighet. G:et bygger på O:et. G:et blev också klart sist. (huvudrollsinnehavare)

I

I:et var bara att göra. Jag funderade på att integrera en punkt i det versala I:et för att det tydligare skulle vara ett I, men bestämde att det skulle vara en av statist-bokstäverna. (statist)

K

K:et var en bokstav som inte var något speciell att göra. Det gick inte så fort men inte heller var det trögt eller svårt. Efter att ha ritat 13 kompletta bokstäver har jag lärt mig att det raka bokstäverna är lätta att tillverka om man vet hur man vill att dom skall se ut. Det är bågarna och det böjda formerna som är dom svåra. (statist)



Många konstiga skisser blev till slut ett supervanligt O.



R:ets utveckling från första skissen till slutligt resultat.

L

L:et var ungefär som I:et. Det skulle vara en statistbokstav och bara vara vanlig. I dom första versionerna var basstreck/hårstrecket väldigt kort, samma problematik som med D och E hade i början. Men efter min "Justeringsrunda" fick den ett längre hårstreck och passade bra in i helheten. (statist)

O

O:et var svårt. Dels för att det är sjukt svårt att göra en rund form såväl i datorn som för hand med papper och penna, dels för att det var svårt att ge den rätt karaktär. Den skulle dessutom förekomma två gånger direkt i ordbilden i egenskap av "O" men också indirekt som "Ö". Jag kände att O skulle behöva vara en ganska stark karaktär, alltså inte en av statistbokstäverna.

En extra svårighet var att O:et inte hade någon som såg likadan ut, (förutom Ö då) ingen som den kunde låna ett formelement ifrån. Jag testade med olika förskjutningar mellan ytter- och innerformen och med olika tillägg som en prick i mitten men bestämde mig för ett ganska "straight" O som hade mina "Justeringsregelvärden" (birollsinnnehavare)

R

R var roligt att göra för att jag fick återanvända min huvudidé: att öglan inte fäster i grundstreck. I övrigt bygger R ganska mycket på K och B. (birollsinnnehavare)

S

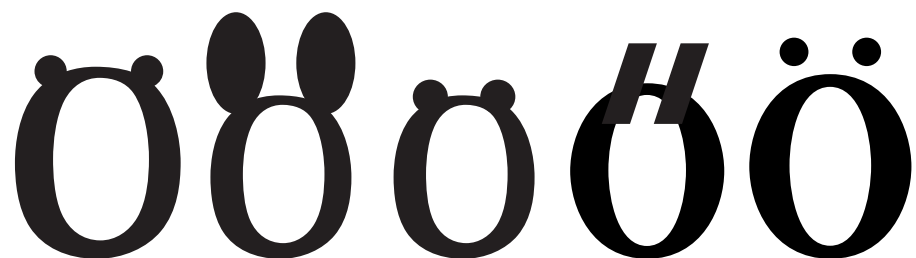
S:et fick raka avslut. Det var för att B:et också är ganska rakt upptill och nertill i anslutning till grundstreck. Det blir en rak övre linje som tilltalade mig på något sätt. Jag testade med ett rundat S också men det föll ur karaktären så det blev raka avslut. S:et är också ganska rakt i sin böjning, nästan som ett Z. Det är för att det skall ha sin resning, det är ganska stramt och spänt. (birollsinnnehavare)

T

T:et är ett ganska normalt T. Det har grundstrecsregelbredden. Det



Även T:et blev helt normalt till slut.



Det var nästan svårt att se något annat än öron eller antenner till slut...

var kanske inte så oväntat lätt att rita T:et. Jag hade några olika alternativ men valde det ”vanligaste”. Alla karaktärerna kan ju inte vara speciella, då blir det som i hybriden (min hybrid alltså) och det var inte meningen. (statist)

Ö

Ö:et var ju nästan klart i och med att O:et var det. Men det var lite svårt att få det att se trevligt ut utan att det såg ut som en nallebjörn eller Musse Pigg. Bilder (birollsinnhavare)

Möte med Andreas Kittel

Jag stämde möte med Andreas Kittel som är AD på Happy Forsman och Bodenfors. Han arbetar mycket med att formge identiteter och har varit med om att ta fram specialritade typsnitt till grafiska profiler. Jag ville kolla med honom vad han såg i bokstäverna. Jag delgav honom min uppfattning av bibliotekets nuvarande situation i korta drag så att han visste vad jag visste. Till min stora glädje så prickade Andreas in det jag ville att typsnittet skall förmedla nästan ordagrant. Han kunde förnimma en känsla av Göteborg och av folklighet. Men han var noga med att betona att det inte var ”Goa Gøbbbar-känslan” han såg, utan en varm fin känsla av att Göteborg är en lagom stor stad. Han uppfattade också att biblioteket förmedlade sitt egenvärde och att dom hade någonting att säga.

Det jag hela tiden har velat att typsnittet skall förmedla är en känsla av att vara stolt över det man är så väldigt bra utan att förhäva sig. Att han kunde uppfatta lokalitetskänslan var också väldigt positivt.

Möte med Sara Lund och Martin-Farran Lee

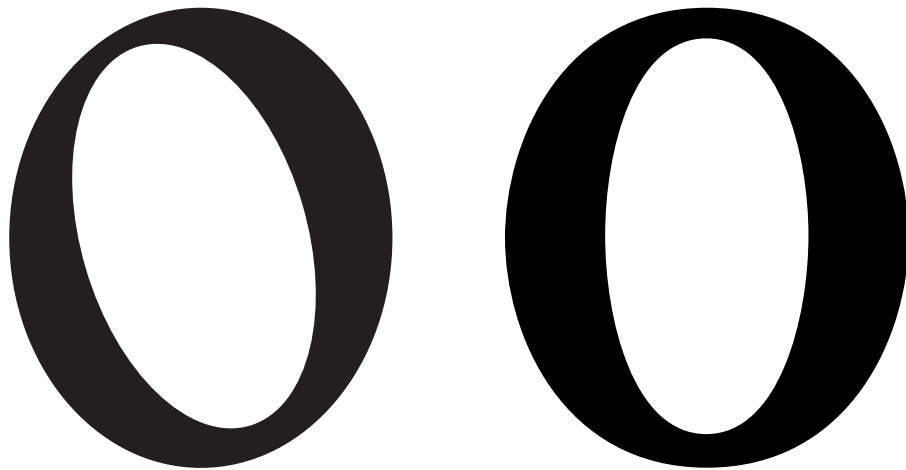
Med nästan helt klara bokstäver och en viss bekräftelse på att jag var på rätt väg träffade jag både min handledare och min examinator på samma gång. Dom gillade bokstäverna generellt och hade bara detaljsaker på några av dom.

Vi bestämde också att jag inte skulle rita några fler bokstäver utan nöja mig med 13 stycken som kunde bilda Stadsbibliotekets logotyp. Dessutom så hade jag ju ritat nästan ett halvt typsnitt och en del av min plan var ju att rita typsnittet åt ett specifikt företag eller institution.

Vi talade om det fortsatta arbetet med att visualisera och applicera bokstäverna. Vi kom överens om att appliceringen var viktig för att kunna ta till sig bokstäverna ordentligt. Beslut togs att applicera logotypen på fasadskylt, brevpapper, visitkort och påse.

Möte med Carolina Laudon

När jag hade ritat klart nästan alla bokstäverna träffade jag Carolina Laudon. Det var ett mycket givande möte och det var nog bra att träffa henne just när jag var nästan färdig med grunden till alla karaktärer.



Diagonal ansvällning till vänster och rak till höger.

Jag var inkonsekvent med ansvällningarna på bokstäverna så jag fick bestämma mig för något och det kändes som att "Rak" ansvällning låg mest i linje med min idé.

Vi kunde diskutera helheten och detaljerna och fundera på om den där bågen på B:et ser ut så, hur skall R:et och P:et se ut då? Carolina var systematisk och konkret med sina råd: gå igenom alla karaktärerna så här, dom där strecken skall vara lika, den bredden skall vara sådan i förhållande till höjden.

Vi talade också om justering av bokstavsmellanrum och hon visade mig principerna för det. Det är faktiskt ganska märkligt att man tror att man vet någonting om någonting och så när man verkligen lär sig vad det är så handlar det om något helt annat fast med samma konsekvens. Till exempel med justering av bokstäver så trodde jag att det var någon slags matematik så visar det sig handla om magkänsla och optisk trovärdighet.

Angående logotypen så talade vi om att jag nog skulle hoppa över det bubbliga E:et. Bokstaven E förekommer ju tre gånger i ordbilden och tog väldigt mycket plats där. Som jag visade bokstäverna i logotypskissen i det här skedet så var orden ganska spärrade. Jag tyckte att det blev bäst ordbild och bokstäverna kom bäst till sin rätt då och det har dom fortsatt att göra. Carolina Laudon höll med om detta. Dessutom passar det min idé kring logotypen

Justeringsrundan

Efter mötet med Carolina Laudon kunde jag rensa och renrita ganska mycket i bokstäverna.

Dom konkreta tips jag fick var:

Vikten skall vara konsekvent. Alltså skall grundstrecken och hårstrecken vara lika tjocka/smala på alla bokstäverna.

Pennvinkeln skall vara konsekvent samma på alla bokstäver. Pennvinkeln motsvarar hur ansvällningarna på dom rundande bokstäverna sitter. Jag bestämde mig för "Rak".

Tänka på proportionerna. I mitt fall innebar det att bestämma sig för mittlinjen och sedan hur till exempel tvärstrecken och ansvällningarna skulle placeras.

Kontrasten. Jag hade ju redan bestämt mig för att ha en viss kontrast, så jag blev bara mer konsekvent med den.

STADS BIBLIOTEKET GÖTEBORG

STADSBIBLIOTEKET GÖTEBORG

Här är två skissexempel med logotypen på tre respektive två rader. Bokstäverna är inte helt färdiga i den här versionen.

Väl hemkommen från mötet med Carolina genomförde jag justeringarna och det blev mycket tydligare bokstäver och en mer sammanhållen helhet. Karaktären förstärktes och nya problem syntes i stället för dom gamla. Ett nytt problem var R:et som skulle behöva mer justering. Det samma gällde G. T:et fick också en justering med längre tvärstreck så att det tog mer plats. Efter att ha testat det runda S:et på Carolina mot det raka så valde jag det raka. S:et behövde också ett par renritningsomgångar för det fanns små konstiga knycker på konturen och balansen var inte riktigt rätt. Grundstrecket var olika tjockt och skull fixas till. Men nu var bokstäverna nästan färdiga!

Logotypen

Stadsbibliotekets nya logotyp skall få huset att växa. Men inte bara huset utan hela rörelsen skall känna sig starkare, bättre och grymmare. Därför ville jag att logotypen skulle bli monumental. Om man tittar sig omkring i området runt Stadsbiblioteket så hittar man ganska tunga grannar: Konstmuseet, Stadsteatern, Konsthallen och Konserthuset. Dessa tunga namn ligger dessutom i slutet på Sveriges paradigaste gata på Sveriges kanske mest monumentala plats: Götaplatsen. Vad kan man annars tänka på än Monumental! Till det kommer att jag tycker att Stadsbiblioteket även i fortsättningen skall vara en folklig plats som det kulturhus det är. Det är grunderna för logotypen: Monumental och Folklig. Det har varit mina ledord i arbetet med logotypen.

Jag har arbetat med ordbilden på Stadsbiblioteket GÖTEBORG parallellt med hela bokstavsframtagningsprocessen. Men det var först nu i kronologin som jag på allvar började arbeta med den som en logotyp.

Ett formbeslut som delvis hamnar i kategorin ”magkänslan” som jag tidigt fattade var att logotypen skulle ligga på en enkelrad. Jag har prövat en, två och tre rader. Men jag kände tidigt att logotypen skulle bli bäst på en rad. Vilket kanske är lite konstigt eftersom STADSBIBLIOTEKET GÖTEBORG är världens längsta logotyp. Men jag tyckte också att det var just för att den var så omöjligt lång som jag inte skulle bryta upp den i två eller fler bitar. Att den verkligen tog sin rätta plats i det formatet. Den ursäktar sig inte precis och det var ju det som var meningen med bibliotekets nya logotyp.

Det finns ytterligare en orsak till varför jag ville ha den på en jätte-

STADSBIBLIOTEKET GÖTEBORG

Den klara logotypen.



Rätt röd färg.

lång rad. Jag fick tidigt i processen en bild av hur biblioteksbyggnaden skulle krönas av ca 20 meter lång ljusskylt med bibliotekets logotyp som skulle synas ända till Kungssportsplatsen och från Scandinavium.

Som logotyp betraktat är den okomplicerad, enkelradig med ganska spärrad text. Men det var inte enkelt att spärra den. Justering av bokstavsmellanrummen är svårt. Faktiskt väldigt svårt. Flyttar man på en bokstav så får man flytta på en annan och en tredje och så vidare. Min metod var att justera så att jag inte längre kunde hitta någon punkt i ordet som irriterade eller kändes obekvämt. Jag har testat ordbilden på alla möjliga kollegor tills att inte heller dom kunde hitta något någon svag punkt.

Att logotypen är spärrad beror det på två saker. För det första så passar det mina bokstäver att vara spärrade. Sitter dom tätare ihop så blir det för flimrigt och intensivt och det blir svårt att läsa. För det andra så blir logotypen mer monumental av den glesa sättningen. Detta kan ju vem som helst bestrida så som med alla smakargument men det är min förklaring.

Färgen

När logotypen väl var färdigjusterad tog jag tag i en fundering jag haft länge: färgen. Skall Stadsbibliotekets logotyp vara praktiskt svart, rent vit eller någon annan färg och hur påverkar det uppfattningen av den? Jag testade olika färger som kunde knyta an till Stadsbiblioteket som mässingsfärgad (ärgad), blå för Göteborgskänslan, grön för folklighet, brun för jag vet inte. Men innerst inne hade jag en idé om att logotypen skulle vara glatt röd! Och jag hade tänkt på det ända sen jag tänkte på den enorma fasadskylten.

Men vad signalerar röd? Aggression, ilska, kommunism, socialism? Eller passion, kärlek, liv, kamp? Och vilken röd är rätt röd?

Detta är rätt röd! :

Passion att förmedla kunskap, kärlek till det skrivna ordet, massor av liv i lokalerna och kanske en kamp för att få visa allt dom kan. Den röda färgen är den rätta röda färgen.

Anledningen till att jag valde röd var delvis dom positiva associationerna jag får av färgen men också att jag ville ge biblioteket ytterligare ett attribut i kampen mot att bli bortglömda. Färg är ett starkt kom-

Sabon



Munken Print Cream 20

munikationsmedel och något som biblioteket inte använder sig av idag, i alla fall inte på fasaden. Färgen är också ett element som är lätt att använda på många olika ställen som ett komplement till eller ersättning av logotypen när den kanske inte passar.

Appliceringen

För att på tydligast tänkbara sätt visualisera mitt typografiska arbete har jag applicerat det på några olika produkter. Tanken är att man skall få en klar och rimlig bild av hur typsnittet/logotypen skulle kunna användas. Jag valde några produkter som biblioteket använder sig av och dessutom gjorde jag en ny skylt till dom att ha på taket.

I verkligheten använder sig biblioteket av Göteborgs Stads grafiska profilprogram. Jag har delvis anammat det i arbetet med ungefär samma produkter fast med min logotyp och formgivning. Eftersom Göteborgs Stad hade en väldigt tydlig och pedagogisk grafisk profil på sin hemsida så det var enkelt att få reda på precis vilken information det skulle vara på dom olika artiklarna.

Val av brödtexttypsnitt

Jag valde att kombinera logotypen med Sabon som brödtexttypsnitt. Sabon är ett ganska mjukt och lugnt typsnitt som jag uppfattar som vänligt. Dessutom tycker jag att det accentuerar och kompletterar logotypen på ett bra sätt.

Papper

Till brevpapper, kuvert och visitkort valde jag ett Munken Print Cream 20. Det är ett strävt, cremefärgat papper som ger en fräsigt känsla. Jag själv tycker att det är behagligt att läsa på ett svagt gult papper, det är vilsamt för ögonen. Men den största anledningen till att jag valde det pappret var att jag vill påminna om känslan hos en ganska vanlig bok. Det är också en hemlig humoristisk detalj som någon kanske känner av när dom får ett brev från biblioteket skrivet på ett "bokigt" papper. Lite valde jag ett strävt och lite gult papper för att jag tycker att det är

telefon	031-61 65 20	besöksadress	Götaplatsen
fax	031-61 66 91	postadress	box 5404
mobil	070-616 52 04		402 29 Göteborg
mail	jill.danielsson@stadsbiblioteket.goteborg.se		
	www.stadsbiblioteket.goteborg.se		

Så här strukturerar jag jobbig, pillig informationstext på t ex visitkort. Sedan tar jag bort färgen på rutorna så blir det en diskret ordning och reda. Jag kallar det för "Osynlig tabell".

telefon	031-61 65 20	besöksadress	Götaplatsen
fax	031-61 66 91	postadress	box 5404
mobil	070-616 52 04		402 29 Göteborg
mail	jill.danielsson@stadsbiblioteket.goteborg.se		
	www.stadsbiblioteket.goteborg.se		

Osynlig tabell

en del av bibliotekskänslan. Den känslan när man lånar en bok som har legat orörd i magasinet i kanske tre år eller tio och luktar lite instängt. Det pappret är alltid extra platt och samtidigt skört och gulnat.

Brevpapper, kuvert, visitkort

Jag skissade frenetiskt på logotypens storlek och placering på brev-pappret. Jag började stort över hela pappret och jobbade gradvis ner mot en koncis och, tycker jag själv, snärtig placering mitt på övre delen av pappret. Logotypen ber fortfarande inte om ursäkt för sig men ger ändå plats till ett ganska långt brev i 12 punkter enligt Göteborgs Stads rekommendationer. Brevfoten skulle innehålla ganska mycket information och det löste jag genom att strukturera alla data i en osynlig tabell. Även på visitkortet använde jag mig av tabellmetoden.

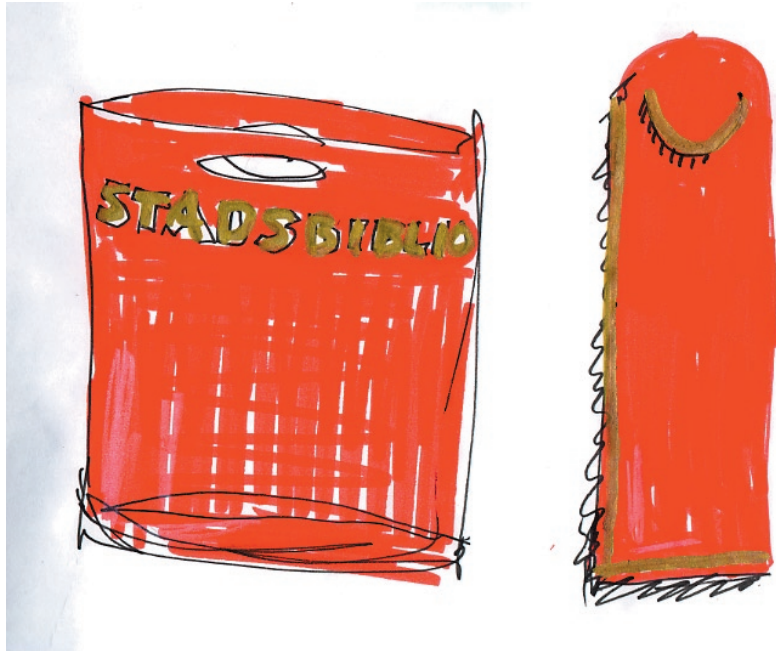
Jag tog hänsyn till att anställda kan ha både korta och långa namn och titlar. Formen blir ganska förändrad när Gunilla Wregner-Andersson som är Assisterande Verksamhetskoordinator skall ha sitt visitkort jämfört med när Jill Danielsson som är Enhetschef skall ha sitt. Men jag har sett till att båda får plats.

Jag har också provat att ha med Göteborgs Stad Kultur-logotypen på brev-papper och visitkort bara för att testa det. Men det blir lite kaka på kaka när den är med. Jag har använt logotypen i minsta rekommenderade storlek (25 mm bred) enligt Göteborg Stads profil-program.

Visitkortet finns också med och utan Göteborgs Stad Kultur-logotypen samt med och utan tryck på baksidan, antingen som helt röd eller med Göteborgs Stad Kultur-logotypen. Visitkortet och brev-pappret har logotypen i rött och informationstexten i svart för maximal tydlighet.

Kuvertet är tryckt helt i rött med logotyp och avsändaradress tryckt på fliken. Tanken är att även kuvertet skall vara i Munken Print Cream.

Det blir en väldigt gemytlig känsla med rött tryck på det cremefärgade pappret som passar bra i helheten jag vill förmedla.



Funderingar på påsen och bokmärket. Guld det har jag ransonerat bort, men den transparenta plasten är kvar.

Påse och bokmärke

Den nuvarande påsen som man kan köpa på biblioteket för att transportera hem sina böcker i är en rejäl och fin påse. Som tradition har biblioteket låtit olika konstnärer och formgivare dekorera påsen och det är alltid roligt att se den nya påsen. Trots detta har jag valt att låta min påse vara utsmyckad sånär som på logotypen och www-adressen.

Den nya påsen är gjord av transparent plast med tryckt röd, genomskinlig färg där logotyp och www-adress är utsparat och därför helt genomskinlig. Resultatet blir en påse där innehållet delvis framträder och därför också ger sin prägel till utformningen. Påsen är en viktig reklampelare och det är därför både logotypen och www-adressen syns tydligt där. Påsen köper man vid utgången där man lånar sina böcker och där kan man också tänkas få ett bokmärke när man köper påsen/lånar boken.

Bokmärket är i samma röda färg och är transparent på samma sätt som påsen. Även på bokmärket återfinns logotypen och www-adressen. I förlängningen fungerar ju allt med en logotyp på som reklam även slutskedet av sin existens som kvarglömt skräp eller som en påse att förvara träningskläder i på väg till träningen.



Fasadskylten

Fasadskylten räcker över hela Stadsbibliotekets framsida. Den består av logotypen byggd i semitransparent plast i den rätta röda färgen. Skylten kröner huset och lyser. På dagen lyser den av sin röda färg, på natten av invändig belysning som lanternor. Färgen och transparensen kommer ursprungligen från logotypen och brevpappret via påse och bokmärke och alla delarna bildar en stark och tydlig helhet.

Funderingar på en fasadskylt som sträcker sig längs hela främre väggen.

RESULTAT

Slutsatser/förslag på lösning

Jag har i projektet ritat en logotyp för Stadsbiblioteket Göteborg som helt består av specialritade bokstäver. Tanken med logotypen är att det skall vara ett komplett typsnitt som skall gå att använda som rubrik-typsnitt på en del trycksaker såsom visitkort, foldrar, påsar, på skyltar och liknande i den visuella miljön på biblioteket samt att den skall tjäna som en logotyp för Stadsbiblioteket i form av fasadskylt men även på papper osv.

Resultatet presenteras utifrån:

1. Bokstäverna
2. Logotypen
3. Applikationerna

1. Bokstäverna

Första delen av resultatet utgörs av bokstäverna, närmare bestämt A, B, D, E, G, I, K, L, O, R, S, T, Ö som bildar orden "Stadsbiblioteket Göteborg".

STADSBIBLIOTEKET GÖTEBORG

STADSBIBLIOTEKET GÖTEBORG
STADSBIBLIOTEKET GÖTEBORG

STADSBIBLIOTEKET GÖTEBORG
STADSBIBLIOTEKET GÖTEBORG

STADSBIBLIOTEKET GÖTEBORG
STADSBIBLIOTEKET GÖTEBORG

STADSBIBLIOTEKET GÖTEBORG
STADSBIBLIOTEKET GÖTEBORG

2. Logotypen

Skall tjäna som bibliotekets ansikte utåt. Består av dom specialritade bokstäverna. Återfinns som fasadskylt och som renodlad logotyp på t ex visitkort, skyltar och påsar.

Färgen på logotypen är en ren lackröd och används när man trycker i färg.

Logotypen kan användas i en svart variant om man vill trycka i svartvitt.

STADSBIBLIOTEKET GÖTEBORG

2006-04-10

Hej Gunilla

Trevligt att träffas sist. Jag gillade dina idéer och blev till och med inspirerad att komma på några egna. Till exempel har jag funderat på hur vill skall göra sena-böcker-meddelandena lite roligare och mer positiva i tonen. Först tänkte att de kanske kunde vara rosa eller i någon annan trevlig färg men till slut kom jag på det roligaste: lappen kan vara av guldfolie och fungera som en värdekupong i vår överraskningsautomat! Bra va!?

En annan sak vi pratade om i fikarummet häromdagen var att vi kanske skulle fråga kommunen om vi inte kunde få ha en egen logotyp i alla fall. Tänk vad fint det hade varit med en stor och pampig fasadskylt som liksom bara andades Stadsbiblioteket och som lockade hit massor med folk. Kan inte du spåna på några argument för att vi skall få ha en egen grafisk identitet. Kanske det är smart och tänka på några emot också så att man är förberedd. Tänk på att vi skall få vår nya utbyggnad, det är kanske något man kan trycka på lite. Med tanke på konkurrensen vi börjar få av pocketbokshysterin och nätbokhandlarna så är det på tiden att vi tar tag i detta! Det var någon som sa att det var en student på Högskolan för Design och Konsthantverk som gjorde en logotyp till oss. Och med specialritade bokstäver också! En sån grej kanske är precis vad vi behöver. Om bara kommunen kan hosta upp lite pengar så skulle det säkert kunna bli jättebra.

Sedan hoppas jag att du vill överväga att komma på våran Valborgsträff då vi brukar äta Valborgslunch och titta ned på Cortégen som passerar precis nedanför personalmatsalens fönster. Det brukar vara jättetrevligt och dom där Chalmeristerna är ju inte kloka!

Vi hörs om det ena och det andra
jill

Jill Danielsson
Enhetschef
Enhet Verksamhetsråd

telefon 031-61 65 22
mobil 070-616 52 05
fax 031-61 66 91

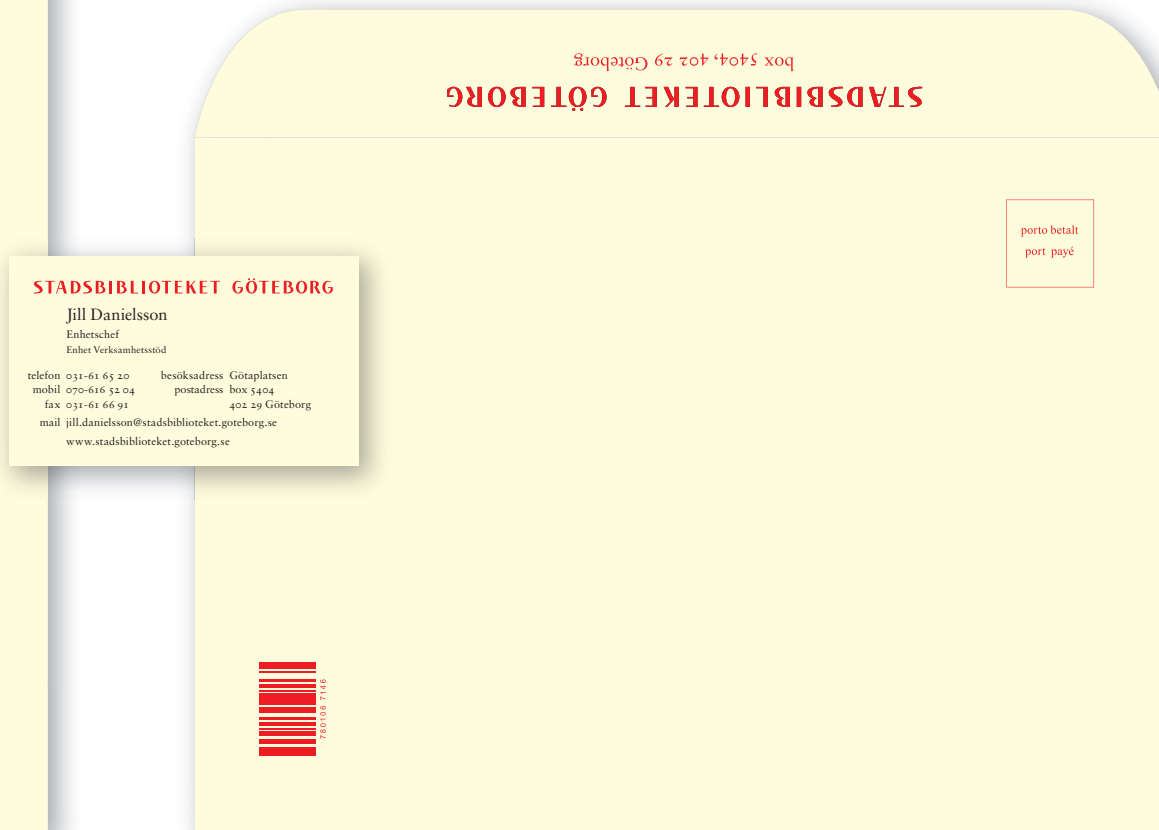
mail jill.danielsson@stadsbiblioteket.goteborg.se

besöksadress Götaplatsen
postadress box 5404
402 29 Göteborg

www.stadsbiblioteket.goteborg.se

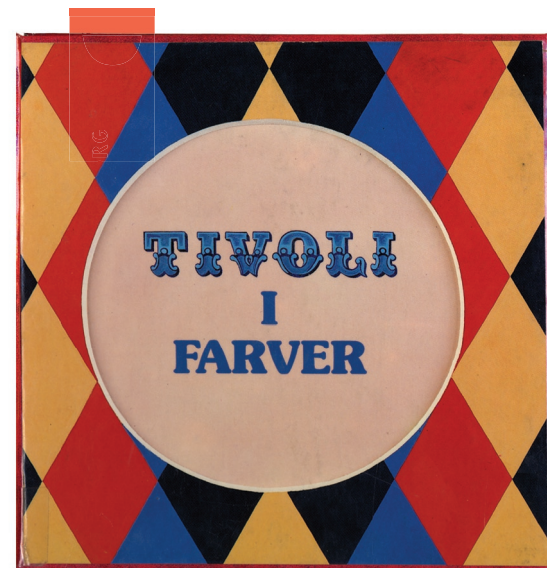
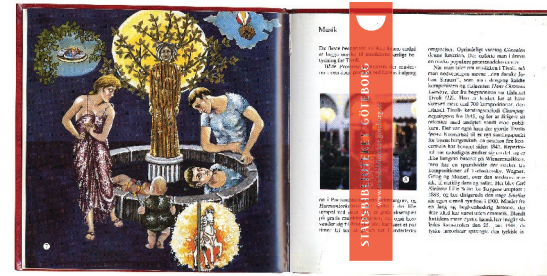
3. Applikationen, brevpapper, kuvert och visitkort

Jag har valt att applicera typsnittet/logotypen på för Stadsbiblioteket Göteborg typiska produkter som brevpapper, kuvert, visitkort, påse och bokmärke. Jag har också skissat på en fasadskylt som är baserad på logotypen. Observera att bilderna är nerskalade.





3. Applikationen, påse och bokmärke



Bokpåse och bokmärke. Och bok. Bokmärket är i naturlig storlek, de andra sakerna är det inte.



3. Applikationen, fasadskylt



Skissförslag och stämningbild på fasadskylt nattetid. I och med att det är en skiss har inte GÖTEBORG kommit med, men bilden skall mest förmedla konceptet. av en stor skylt som lyser både dag som natt

AVSLUTANDE DISKUSSION

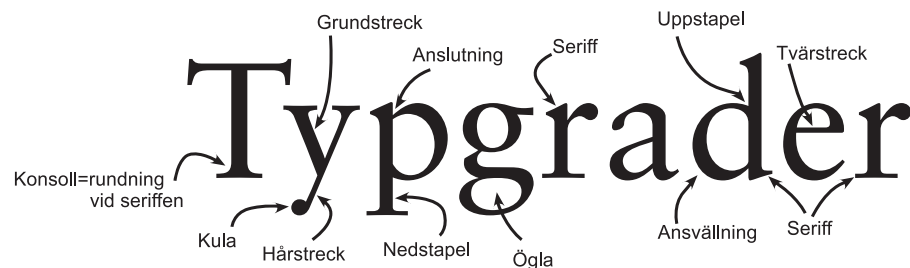
Resultatet i ett större sammanhang

Möjlig fortsatt utveckling av projektet

Jag skulle vilja fortsätta att rita resterande bokstäver, specialtecken och siffror i mitt typsnitt så att det bli komplett. Jag har redan tänkt ut några av dom oritade bokstäverna, Och siffrorna är jag jättenyfiken på. Först när typsnittet är komplett kan man utnyttja mitt examensarbete till fullo som det vara tänkt. Då blir typsnittet en levande organism som kan bygga nya saker och förmedla information. Sedan är det inte omöjligt att man skulle kunna lägga till andra specialtecken som tyska ü:n eller ligaturer, ligaturer verkar roligt att göra. Det skulle vara en fröjd att få se det typsnittet vandra i väg i världen, lämnades efter sig en strid ström av ord...

En annan sak som jag vill bli bättre på är mellanrumsjustering. Justeringen mellan bokstäverna skulle jag behöva öva mycket på. Jag kan tänka mig att det skulle bli mycket justeringar om jag skulle digitalisera mitt typsnitt. Att digitalisera typsnittet var något jag tänkte att jag skulle göra i början men jag bortprioriterade det till förmån för appliceringen av typsnittet. Jag är fortfarande nyfiken på dom program som man använder sig av och tänker bekanta mig med något av dom i sommar.

I skissfasen och även under renritningsfasen kom jag på bokstavsformer som jag inte kunde använda i det här arbetet men som jag gärna skulle vilja bygga vidare på. Det som är positivt med dessa bokstäver är att jag inte är trött på dom ännu och därför känner spänning inför att skissa på dom.



Härovan kan den som inte är så orienterad inom typografi studera lite fakta.

Reflektion

Funderingar kring projektet

Innan examensprojektet kände jag att jag hade vissa luckor i min typografiska kunskap. Luckor har jag fortfarande men nu känner jag åtminstone på vissa områden att jag är mer säker på vad jag kan, inte kan och tycker om typografi på ett grundläggande plan. Den osäkerhet jag tidigare känt när kollegor talar om typsnitt, skärningar, vikter och om typsnittet är ”roligt”, ”intressant”, ”fult” eller ” snyggt” har bytts ut mot en lite mer övertygande känsla, en känsla av att det inte är så himla komplicerat. Jag har lärt känna typografin mer från grunden på mitt eget sätt och det har varit väldigt viktigt för mig. Nu vet jag vad jag vet.

Om jag fick göra om mitt examensarbete nu så skulle jag göra det på ungefär samma sätt. En sak jag skulle ändra på är att jag hade ganska omfattande ambitioner i början som tog andan ur mig lite grann. Men efter att gemensamt med examinatorn bestämt mig för att begränsa arbetet lite så kändes det mer hanterligt och det började flyta bättre.

I backspegeln så skulle jag också ha börjat skynda mig lite tidigare så att jag inte skulle ha fått så mycket att göra dom sista veckorna, men det verkar vara en grej som jag faktiskt aldrig lär mig. Det är ju inte så bra för hälsan men jag har aldrig misslyckats så det kanske måste vara så.

Mitt lärande

Jag har också återigen fått bekräftat för mig att för mig handlar lärande och kunskapsinhämtning väldigt mycket om att, som man säger ”uppfinna hjulet på nytt varje gång”. Jag lär mig att förstå om mig

Ordlista

Klackar är ett annat ord för seriffer.

Corporate typface betyder företagstypsnitt. Det är alltså ett typsnitt som är specialritat för just det företaget.

Kalligrafi betyder skönskrift.

Kapitalskrift är romerska bokstäver SOM T EX TRAJAN.

Gotiska bokstäver ser ut ungefär **så här som Fette Fraktur.**

Skärningar betyder variant av ett typsnitt t ex Adobe Caslon, Berthold Caslon eller ITC Caslon. Adobe, Berthold och ITC är stilgjuterier, dvs typsnittstillverkare.

Ligatur är en hopskrivning av två bokstäver som på så sätt har bildat ett nytt tecken t ex fi, fl, æ osv.

SPÄRRNING ÄR NÄR MAN GLESAR TEXT, GÖR BOKSTAVSMELLANRUMMEN STÖRRE.

själv att min inläring och förståelse måste få ta tid och vara grundläggande till en början för sedan avancera. Jag känner lätt att jag måste bli väldigt insatt och fullärd direkt. Men varje gång jag gör något sådant här så blir jag påmind om att det måste få ta lite tid att lära sig nya saker, och att man måste få vara ovetande i början. Dessa insikter blir jag tacksam över att få, för det underlättar mitt lärande och jag blir mer övertygand om det för varje projekt.

Jag är också tacksam för och fascinerad över att ha fått så bra hjälp och samtal av mina handledare, både externa och interna. Jag tycker att det är svårt att ordna med handledning, jag vet inte riktigt hur man gör på något sätt. Men under projektet så har jag vid några tillfällen fått ut väldigt mycket av dessa möten och lärt mig att det verkligen är bra att presentera sina idéer och bolla dom med utomstående. På samma sätt använder jag mig av min av klasskollegor och dom använder sig av mig i alla möjliga spörsmål om datorer, tycke och smak, rapportskrivande och hur man ska orka genomföra sitt examensarbete. Så trots att jag har jobbat väldigt mycket själv i det här projektet så har det varit skönt att jag inte har varit ensam.

Referenslistor

Litteratur

Berndal, Bo, 1990 "Typiskt Typografiskt" Bokförlaget T. Fischer & Co, Stockholm, ISBN-917054-632-0

Forsberg, Geith, 1975 "Jan Tschichold: Typographer" Lund Humphries Publishers Limited, London, ISBN-85331-348-2

McLean, Ruari, 1990 "Typiskt Typografiskt" Bokförlaget T. Fischer & Co, Stockholm, ISBN-917054-632-0

Poynor, Rick, Booth-Clibborn, Edward and Why not associates, 1991 "Typography Now –the Next Wave" Hearst Books International, London, ISBN-0-904866-90-4

Weinberger, Norman S, 1971 "Encyclopedia of Comparative Letterforms" Art Direction Book Co., New York ISBN-79-158572

Andra källor/media

www.arcticpaper.com/paper_indetail/page___11087.asp, 2006-04-17

www.identifont.com

www.stadsbiblioteket.goteborg.se

www6.goteborg.se/grafiskform/index1.htm Personkällor